

Vec C-179/20

**Zhrnutie návrhu na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 98 ods. 1
Rokovacieho poriadku Súdneho dvora**

Dátum podania:

7. apríl 2020

Vnútroštátny súd:

Curtea de Apel București

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

3. marec 2020

Žalobkyňa:

Fondul Proprietatea SA

Žalované:

Guvernul României

SC Complexul Energetic Hunedoara SA, v likvidácii

SC Complexul Energetic Oltenia SA

Compania Națională de Transport al Energiei Electrice
„Transelectrica“ SA

Vedľajší účastník:

Ministerul Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri

Predmet konania vo veci samej

Správna žaloba, ktorou sa navrhuje zrušenie Hotărârea Guvernului României 138/2013 privind adoptarea unor măsuri pentru siguranța alimentării cu energie electrică (rozhodnutie rumunskej vlády č. 138/2003 o prijatí opatrení na zabezpečenie bezpečnosti dodávok elektrickej energie, ďalej len „HG č. 138/2013“). Predmetom súdneho sporu je na jednej strane otázka, či týmto rozhodnutím bola poskytnutá štátna pomoc a na strane druhej otázka, či uvedené rozhodnutie je v rozpore so smernicou 2009/72.

Predmet a právny základ návrhu na začatie prejudiciálneho konania

V súlade s článkom 267 ZFEÚ sa žiada o výklad článku 107 a článku 108 ods. 3 ako aj článku 15 ods. 4 smernice 2009/72.

Prejudiciálne otázky

a) Predstavuje prijatie právnej úpravy Rumunskom, ktorá stanovuje v prospech dvoch spoločností, ktorých väčšinovým vlastníkom je štát:

a.1. poskytnutie prednostného prístupu k dispečingu a povinnosť pre prevádzkovateľa prenosovej sústavy nadobudnúť od týchto spoločností podporné služby a

a.2. poskytnutie garantovaného prístupu do elektrických sústav pre elektrickú energiu vyrobenú týmito dvoma spoločnosťami, čím sa zabezpečí nepretržitá prevádzka týchto spoločností,

štátnu pomoc v zmysle článku 107 ZFEÚ, predstavuje teda opatrenie financované štátom alebo zo štátnych prostriedkov, ak má selektívny charakter a môže ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi? V prípade kladnej odpovede podlieha táto štátna pomoc oznamovacej povinnosti podľa článku 108 ods. 3 ZFEÚ?

b) Je poskytnutie práva na garantovaný prístup do elektrickej sústavy Rumunskom týmto dvom spoločnostiam, ktorých väčšinovým vlastníkom je štát, čím sa zaisťujú ich nepretržitá prevádzka, v súlade s ustanoveniami článku 15 odseku 4 smernice 2009/72/ES?

Uvedené predpisy práva Únie

Články 107 a 108 ods. 3 ZFEÚ

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/72/ES z 13. júla 2009 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrinou, ktorou sa zrušuje smernica 2003/54/ES, článok 15 ods. 4

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/28/ES z 23. apríla 2009 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov energie a o zmene a doplnení a následnom zrušení smerníc 2001/77/ES a 2003/30/ES, odôvodnenie 60, článok 16 ods. 2 písm. b)

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2005/89/ES z 18. januára 2006 o opatreniach na zabezpečenie bezpečnosti dodávok elektrickej energie a investícií do infraštruktúry, odôvodnenie 5

Uvedené vnútroštátne ustanovenia

Hotărârea Guvernului nr. 138/2013 privind adoptarea unor măsuri pentru siguranța alimentării cu energie electrică (rozhodnutie rumunskej vlády č. 138/2003 o prijatí opatrení na zabezpečenie bezpečnosti dodávok elektrickej energie). Na základe tohto rozhodnutia bol poskytnutý garantovaný prístup do elektrických sústav pre energiu vyrobenú v tepelných elektrárnach žalovaných spoločností, SC Complexul Energetic Hunedoara SA (ďalej len: „CEH“) a SC Complexul Energetic Oltenia SA (ďalej len: „CEO“). Okrem toho bola spoločnosť Compania Națională de Transport al Energiei Electrice „Transelectrica“ SA (Národná spoločnosť pre prepravu elektrickej energie, ďalej len: „Transelectrica“) ako prevádzkovateľovi prenosovej sústavy uložená povinnosť zabezpečiť prednostný dispečing tejto elektriny za podmienok stanovených v nariadeniach, ktoré vydal Autoritatea Națională de reglementare în domeniul Energiei (Národný regulačný úrad v oblasti energetiky, Rumunsko, ďalej len: „ANRE“). Napokon na účely zachovania stupňa bezpečnosti vnútroštátnej elektrizačnej sústavy bola týmto dvom obchodným spoločnostiam uložená povinnosť poskytovať spoločnosti Transelectrica služby s určitou hodnotou elektrického výkonu za podmienok stanovených v nariadeniach vydaných ANRE. Takéto opatrenia sa uplatňovali v období od 15. apríla 2013 do 1. júla 2015 a následne opatrenia boli iba v súvislosti so spoločnosťou CEH predĺžené do 31. decembra 2017.

Legea nr. 123/2012 a energiei electrice și a gazelor naturale (Zákon č. 123/2002 o elektrickej energii a zemnom plyne, ďalej len: „zákon č. 123/2012“), článok 5 odsek 3, ktorým sa do rumunského práva prebral článok 15 odsek 4 smernice 2009/72 a ktorý tvorí právny základ pre HG č. 138/2003: „na základe rozhodnutia vlády z dôvodu bezpečnosti dodávky elektriny možno poskytnúť garantovaný prístup do elektrických sústav pre elektrickú energiu vyrobenú v elektrárnach používajúcich palivá domácej výroby, avšak iba v súvislosti s ročným množstvom zodpovedajúcim primárnej energie, ktorá nepresahuje 15 % celkového množstva paliva potrebného na výrobu elektriny zodpovedajúcej hrubej konečnej spotrebe energie členského štátu“.

Zhrnutie skutkového stavu a konania vo veci samej

- 1 Žalobkyňa Fondul Proprietatea SA (ďalej len „žalobkyňa“) je menšinovým akcionárom spoločnosti Hidroelectric SA, ktorá vyrába elektrickú energiu z obnoviteľných zdrojov a je najväčším dodávateľom podporných služieb v Rumunsku. Väčšinovým akcionárom tejto spoločnosti je rumunský štát. Žalované CEH a CEO sú dve spoločnosti, ktorých väčšinovým akcionárom je rovnako rumunský štát a ktoré vyrábajú elektrickú energiu z neobnoviteľných zdrojov z domácich palivových zdrojov. Žalovaná Transelectrica je spoločnosť, v ktorej má Rumunsko obchodný podiel zodpovedajúci väčšine základného imania a je jediným prevádzkovateľom prenosovej sústavy v Rumunsku.
- 2 V Note de fundamentare (prípravné dokumenty) k HG č. 13/2013 sú uvedené dôvody, ktoré viedli k prijatiu tohto rozhodnutia. V tejto súvislosti bolo teda uvedené, že bezpečnosť vnútroštátnej elektrizačnej sústavy vyžadovala existenciu a zabezpečenie zmesi palív na výrobu elektrickej energie na pokrytie domácej spotreby energie. V rámci realizácie tejto zmesi rumunská vláda prikladala osobitný význam prednostnému použitiu domácich zdrojov energie na účely zabezpečenia energetickej bezpečnosti a nezávislosti.
- 3 Exponenciálny nárast výrobných kapacít elektrickej energie vyrábanej z obnoviteľných zdrojov energie počas predchádzajúcich rokov a podľa prognóz vykonaných v nasledujúcich rokoch si vyžiadalo prijatie opatrení, ktorými by sa zabezpečila dodávka elektrickej energie v súlade s odôvodnením 5 smernice 2005/89.
- 4 Na zabezpečenie primeranosti sústavy a bezpečného pokrytia dopytu po elektrickej energii bolo potrebné, aby v národnej elektrizačnej sústave existoval určitý dostupný výkon zabezpečený elektrárnami, ktorý je výrazne vyšší než výkon spotrebovaný pri najvyššej spotrebe. Povinnosťou bolo tiež udržiavať stálu prevádzkovú rezervu pre prevádzkovateľa sústavy, ktorou by sa mohli vyvažovať neustále zmeny zaťaženia. V dôsledku exponenciálneho nárastu výroby elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov sa tieto zmeny výrazne zvýšili, keďže dostupnosť týchto výrobcov energie bola obmedzená a ich výrobu nebolo možné kontrolovať. Súvisiaca rezervná kapacita bola teda absolútne nevyhnutná na zabezpečenie primeranosti sústavy.
- 5 V dôsledku toho zníženie potenciálnych súvisiacich rezervných kapacít z dôvodu ústupu od vyžívania určitých výrobných kapacít elektrickej energie využívajúcich klasické palivá negatívne ovplyvnilo bezpečnosť dodávok vnútroštátnej sústavy elektrickej energie a dokonca aj energetickú bezpečnosť krajiny.
- 6 V prípravných dokumentoch sa poukazovalo aj na začatie projektu „4M – Market Coupling“ o prepojení trhov Českej republiky, Slovenska, Maďarska a Rumunska v novembri 2014. Zvýšenie cezhraničnej prenosovej kapacity v západnej sieti Rumunska si vyžadovalo, aby v budúcnosti existovala v tejto oblasti značná výrobná kapacita.

- 7 Elektrárne vyrábajúce elektrickú energiu z neobnoviteľných zdrojov, najmä elektrárne používajúce uhlie, zaznamenali zvýšené náklady z dôvodu, že nemohli byť v nepretržitej prevádzke a zakaždým, keď boli odstavené, nemohli poskytovať služby z dôvodu, že na ich uvedenie do chodu bolo potrebné veľa času ako aj kvôli veľmi vysokým nákladom na túto operáciu. Tieto elektrárne teda nemohli byť konkurencieschopné na trhu a znížili svoj príspevok k energetickým potrebám, čo reťazovou reakciou ovplyvnilo banksý sektor a znížilo sa množstvo uhlia využívaného v procese výroby elektrickej energie.
- 8 Za týchto podmienok sa konštatovalo, že prevádzka určitých elektrární vyrábajúcich elektrickú energiu z neobnoviteľných zdrojov bola nevyhnutná na zabezpečenie zásobovania národnej elektrizačnej sústavy a kvôli energetickej sebestačnosti krajiny. V tejto situácii sa nachádzali tepelné elektrárne vo vlastníctve spoločností CEH a CEO, ktoré fungovali za využívania palív domácej výroby a ktoré významne prispievali k bezpečnosti niektorých vysoko deficitných oblastí národnej elektrizačnej sústavy. Vzhľadom na dlhý čas potrebný na uvedenie tepelných elektrární do chodu však tieto dve spoločnosti v prípade, že neboli v prevádzke za určitého elektrického výkonu, neboli schopné vyhovieť objednávkam distribútora energie na zabezpečenie podporných služieb.
- 9 Rumunská vláda opierajúc sa o tieto úvahy prijala na základe článku 5 ods. 3 zákona č. 123/2012 HG č. 138/2013, ktorým sa poskytol pre elektrinu vyrobenú spoločnosťami CEH a CEO garantovaný prístup do elektrických sústav, zároveň sa zabezpečil prednostný dispečing tejto elektriny a obom spoločnostiam bola uložená povinnosť poskytovať služby s určitou hodnotou elektrického výkonu.
- 10 Keďže sa žalobkyňa domnievala, že tento právny predpis jej ako akcionárovi spoločnosti Hidroelectrica SA spôsobil ujmu, podala správnu žalobu, ktorou sa domáhala zrušenia HG č. 138/2013 a okrem iného poukázala na existenciu protiprávnej štátnej pomoci. Ministerul Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri (Ministerstvo hospodárstva, energetiky a obchodu, Rumunsko) vstúpilo do konania ako vedľajší účastník na podporu žalovanej, rumunskej vlády. O žalobe rozhodol Curtea de Apel București (Odvolací súd Bukurešť, Rumunsko). Proti rozsudku prvostupňového súdu bolo podané odvolanie na Înalta Curte de Casație și Justiție (Najvyšší kasačný súd, Rumunsko), ktorý zrušil napadnutý rozsudok, keďže všetky dôvody nezákonnosti vznesené žalobkyňou neboli preskúmané z vecného hľadiska a vrátil vec na Curtea de Apel București, ktorý rozhodol predložiť Súdnemu dvoru návrh na začatie prejudiciálneho konania v tejto veci.

Základné tvrdenia účastníkov konania vo veci samej

- 11 Pokiaľ ide o poskytnutie **protiprávnej štátnej pomoci** v dôsledku HG č. 138/2013 **žalobkyňa** tvrdí, že boli splnené všetky podmienky uvedené v článku 107 ZFEÚ.

- 12 Pokiaľ ide o podmienku, podľa ktorej *opatrenie musí byť financované štátom alebo zo štátnych prostriedkov*, žalobkyňa v podstate tvrdí, že poskytnutím garantovaného prístupu do elektrických sústav spoločnosti CEH a CEO môžu získať právo prednostného predaja vyrobenej energie pred konkurentmi. Presmerovanie zdrojov financovania pochádzajúcich z trhu s energiou v prospech určitých výrobcov na základe rozhodnutia vlády tak predstavuje formu financovania prostredníctvom štátnych zdrojov. Okrem toho na nákup podporných služieb od spoločností CEH a CEO sa používajú štátne zdroje nachádzajúce sa v majetku spoločnosti Transelectrica, ktorej väčšinovým vlastníkom je štát. Pokiaľ ide o štátne spoločnosti, Súdny dvor rozhodol, že štát je spôsobilý uplatňovaním svojho dominantného vplyvu usmerniť použitie ich prostriedkov na financovanie osobitných výhod v prospech určitých podnikov.
- 13 Pokiaľ ide o podmienku týkajúcu sa *existencie selektívnej pomoci*, žalobkyňa tvrdí, že vyplýva z okolností prejednávanej veci. Elektrárne dotknuté HG č. 138/2013 totiž nie sú nepretržité v prevádzke, pretože nemajú odberateľov energie, ktorí zabezpečujú ich nepretržitú prevádzku. Z dôvodu dlhého času potrebného na uvedenie elektrární do chodu CEH a CEO mohli z technického hľadiska poskytovať určité služby, len ak boli v prevádzke v okamihu žiadosti spoločnosti Transelectrica. Zároveň uvedenie elektrární do chodu vedie k vzniku veľmi vysokých nákladov.
- 14 Na odstránenie týchto nedostatkov Rumunsko na základe HG č. 138/2013 poskytlo selektívnu výhodu prostredníctvom rozsiahleho balíku, ktorý zahŕňa garantovaný prístup k elektrickým sústavám a prednostný prístup k dispečingu ako aj záruku poskytovania podporných služieb. HG č. 138/2013 teda stanovuje, aby bola daná prednosť dispečingu týchto dvoch spoločností, ktorý je spojený s „povinnosťou“ uvedených spoločností poskytovať služby. Konkrétne to znamená, že Transelectrica musí kúpiť tieto služby prednostne od spoločností CEH a CEO bez toho, aby bolo potrebné dodržiavať hodnotové poradie. Táto výhoda predstavuje selektívnu výhodu poskytnutú týmto dvom spoločnostiam. V prípade neexistencie HG č. 138/2013 služby by sa kupovali na základe kritérií hospodárskej súťaže podľa najnižšej ponúkanej ceny.
- 15 Okrem toho Rumunsko týmto dvom spoločnostiam poskytlo garantovaný prístup do elektrických sústav. To znamená, že spoločnosti CEH a CEO majú istotu, že budú dodávať určité množstvo elektrickej energie tak, aby bola zabezpečená ich nepretržitá prevádzka. HG č. 138/2013 poskytuje spoločnostiam CEH a CEO „záchrannú sieť“ v tom zmysle, že dodávatelia elektrickej energie sú povinní nadobudnúť od týchto subjektov časť elektrickej energie, ktorú dodávajú spotrebiteľom.
- 16 Podľa žalobkyne mechanizmus garantovaného prístupu bol vytvorený pre obnoviteľnú energiu s cieľom podporiť ekologické zdroje výroby, ktoré neznečisťujú životné prostredie. Naopak, Rumunsko prebralo tento systém v prospech spoločností CEH a CEO (vyrábajúcich tepelnú energiu, ktorá znečisťuje životné prostredie) s cieľom im poskytnúť vyššie uvedené výhody.

V dôsledku zavedenia týchto opatrení obe spoločnosti požívajú v porovnaní s konkurentmi obchodnú výhodu.

- 17 Pokiaľ ide o podmienku týkajúcu sa *ovplyvnenia obchodu medzi členskými štátmi a skutočnosti, že hospodárska súťaž je narušená*, žalobkyňa tvrdí, že okolnosť, že hospodárska súťaž je narušená, vyplýva z negatívnych účinkov predmetného opatrenia majúceho vplyv na subjekty pôsobiace na trhu s energiou, ktoré utrpia škodu z dôvodu, že nemajú garantovaný prístup do elektrickej sústavy. Jedinými výrobcami, ktorým bolo toto právo priznané, sú spoločnosti CEH a CEO. Okrem toho povinnosť spoločnosti Transelectrica kupovať podporné služby od spoločností CEH a CEO nezohľadňuje vysokú cenu energie vyrobenej týmito dvoma spoločnosťami, čím sa nezohľadňujú kritériá konkurencieschopnosti.
- 18 Napokon, pokiaľ ide o *oznamovaciu povinnosť*, keďže podmienky pre existenciu štátnej pomoci boli splnené, predmetné opatrenie malo byť oznámené Komisii, aby mohla posúdiť jeho zlučiteľnosť resp. nezlučiteľnosť s hospodárskou súťažou. Samotná skutočnosť, že nedošlo k oznámeniu, znamená, že predmetné opatrenie je protiprávne.
- 19 Pokiaľ ide o **prebratie článku 15 ods. 4 smernice 2009/72** prostredníctvom článku 5 ods. 3 zákona č. 123/2012, žalobkyňa tvrdí, že hoci obe ustanovenia sa vzťahujú na ten istý typ výrobcov energie - teda na tých, ktorí používajú domáce palivo ako primárny zdroj a stanovujú rovnaký limit, konkrétne 15 % všetkej primárnej energie potrebnej na výrobu elektrickej energie - existuje medzi nimi však značný rozdiel. Totiž, kým smernica sa týka výnimočného opatrenia, ktorým sa poskytuje za určitých striktných podmienok prednostný prístup určitým výrobcom, článok 5 ods. 3 zákona č. 123/2012 sa týka garantovaného prístupu do elektrických sústav.
- 20 Pojem garantovaný prístup je navyše autonómny pojem práva Únie a je vymedzený v odôvodnení 60 smernice 2009/28. Okrem toho článok 16 ods. 2 písm. b) tejto smernice stanovuje, že členské štáty poskytnú buď prednostný prístup alebo garantovaný prístup elektriny vyrobenej z obnoviteľných zdrojov energie do sústavy; Podľa žalobkyne sa tak garantovaný prístup poskytuje iba pre elektrinu vyrobenú z obnoviteľných zdrojov a nie je povolený v prípade elektriny pochádzajúcej z neobnoviteľných zdrojov energie, ako je to v prípade energie vyrobenej spoločnosťami CEH a CEO. V dôsledku toho sa zdá, že poskytnutie garantovaného prístupu pre elektrickú energiu vyrobenú týmito dvoma spoločnosťami predstavuje porušenie ustanovení článku 15 ods. 4 smernice 2009/72.
- 21 **Žalovaní a vedľajší účastníci** konania tvrdia, že neboli splnené podmienky týkajúce sa existencie štátnej pomoci stanovené v článku 107 ZFEÚ, takže nebolo potrebné oznámiť predmetné opatrenie a článok 15 ods. 4. smernice 2009/72 bol správne prebratý článkom 5 ods. 3 zákona č. 123/2012.

- 22 V tomto ohľade **rumunská vláda** tvrdí, že ANRE je príslušným orgánom na vypracovanie, schvaľovanie a monitorovanie uplatňovania záväzných právnych predpisov na vnútroštátnej úrovni potrebných pre fungovanie odvetvia a trhu s elektrickou energiou za podmienok účinnosti, hospodárskej súťaže, transparentnosti a ochrany spotrebiteľov. Na základe právnej úpravy Únie (najmä smerníc 2009/28, 2012/27 a 2009/72) a zákona č. 123/2012 ANRE zosúladiť ustanovenia o garantovanom alebo prednostnom prístupe a o prednostnom dispečingu s existujúcimi pravidlami na vyrovnávacom trhu, na základe ktorých sa jednotky s možnosťou dispečingu (JD) využívajú podľa poradia zásluh.
- 23 V HG č. 138/2013 sa však spresňuje, že Transelectrica je povinná prednostne dodávať elektrickú energiu vyrobenú spoločnosťami CEH a CEO za podmienok stanovených právnymi predpismi prijatými ANRE. Rovnako povinnosť oboch spoločností poskytovať podporné služby podlieha podmienkam stanoveným v právnej úprave ANRE. Náklady spojené s činnosťou poskytovania podporných služieb sú odôvodnené výrobcami a osvedčené zo strany ANRE v súlade s uplatniteľnými európskymi a vnútroštátnymi právnymi predpismi a v súlade s metódami stanovenia regulovaných taríf schválených v rozhodnutí ANRE.
- 24 Vedľajší účastník konania **Ministerstvo hospodárstva, energie a odchodu** s odkazom na prípravné dokumenty k HG č. 138/2013 tvrdí, že tento právny predpis bol prijatý kvôli fungovaniu vnútroštátnej elektrizačnej sústavy za bezpečných podmienok a kvôli zaisteniu bezpečnosti dodávok elektrickej energie.
- 25 HG č. 138/2013 odkazuje na činnosť dispečingu výrobných zariadení na účely vyrovnania vnútroštátnej elektrizačnej sústavy. V tomto zmysle môžu CEH a CEO na základe žiadosti prevádzkovateľa prenosovej sústavy (Transelectrica) poskytovať podporné služby za podmienok, ktoré stanovil ANRE. ANRE stanovil regulovanú cenu za poskytovanie týchto služieb na základe metodológie, ktorú prijal. Cena, ktorá bola schválená za poskytovanie podporných služieb je porovnateľná s váženou priemernou nákupnou cenou tohto typu služieb na voľnom trhu.
- 26 V súlade so smernicou 2009/72 a vnútroštátnou právnou úpravou ANRE stanovil objektívne, transparentné a nediskriminačné kritériá pre všetkých výrobcov tak, aby nedošlo k ohrozeniu riadneho fungovania trhu s elektrickou energiou ani činnosti ostatných výrobcov pôsobiacich na tomto trhu. Uplatniteľná právna úprava a HG č. 138/2013 nemôžu poškodiť záujmy iných subjektov pôsobiacich na trhu. Uplatňovanie týchto opatrení nespôsobuje narušenie trhu s elektrickou energiou a nezavádza protisúťažné zaobchádzanie, keďže podporné služby sú stanovené objektívnym spôsobom v závislosti od podmienok, ktoré boli na existujúcom trhu, pričom cenu, za ktorú sa tieto služby poskytujú, upravuje ANRE.
- 27 Vzhľadom na tieto úvahy vedľajší účastník konania tvrdí, že existenciu štátnej pomoci treba vylúčiť.

- 28 Žalovaná Transelectrica spresňuje, že každý výrobca, ktorý s ňou uzatvoril zmluvu o poskytovaní podporných služieb na príslušnom trhu (voľnom alebo regulovanom) je povinný ponúkať na vyrovnávacom trhu aspoň množstvo stanovené v zmluve. Aktivácia rezerv na vyrovnávacom trhu nie je zaručená pre žiadneho poskytovateľa podporných služieb, keďže aktivácia sa uskutočňuje podľa trhových pravidiel na základe poradia zásluh. Toto pravidlo sa tiež uplatňovalo na výrobcov, na ktorých sa vzťahuje HG č. 138/2013, keďže neexistuje žiadna záruka používania vyrovnávacej energie, ktorú títo výrobcovia poskytujú prednostne (mimo poradia zásluh).
- 29 Trh s podpornými službami v Rumunsku je veľmi koncentrovaný a s nízkym stupňom hospodárskej súťaže bez ohľadu na typ rezerv. V prípade obmedzenej ponuky sú ceny uvedených služieb na voľnom trhu vysoké a v mnohých prípadoch vážené priemerné ceny ponuky prekračujú regulované ceny. V takomto kontexte nie je možné s istotou tvrdiť, že nadobúdacia cena rezerv by bola v prípade neexistencie ustanovení HG č. 138/2013 oveľa nižšia.
- 30 Podľa uplatniteľnej právnej úpravy, ktorú vydal ANRE, bol však pojem prednostný dispečing prevzatý z právnej úpravy Únie bez toho, aby sa zachoval pôvodný význam tohto pojmu. V prípade právnej úpravy ANRE je totiž zmysel prednostného dispečingu obmedzený len na situácie, v ktorých je potrebné znížiť výkon na účely vyváženia vnútroštátnej elektrizačnej sústavy z dôvodu výrazného prebytku sily za určitých osobitných podmienok. Tento prednostný dispečing sa vzťahuje len na poradie zásluh, ktoré je stanovené na vyrovnávacom trhu, neposkytuje účastníkom, ktorí pôsobia na trhu, konkurenčné výhody a uplatňuje sa len od určitej úrovne denných ponúk na vyrovnávacom trhu.
- 31 Elektrárne, na ktoré sú vzťahuje HG č. 138/2013, nevyužívajú prednostný dispečing v zmysle, v akom je využívaný v prípade obnoviteľných zdrojov a energie vyrobenej kogeneráciou, ako to v skutočnosti ustanovuje platná právna úprava, ale majú iba prednosť v situácii, keď cena denných ponúk na vyrovnávacom trhu klesne pod hodnotu 0,1 lei/MWh a iba v prípade, že na trhu s elektrinou existujú uzatvorené zmluvy.
- 32 Napokon žalovaní tiež zdôrazňujú, že projekt, ktorý predstavuje základ pre HG č. 138/2013, preskúmal Consiliul Concurenței (Úrad na ochranu hospodárskej súťaže, Rumunsko), ktorý vydal kladné stanovisko, pričom spresnil, že opatrenia prijaté na zabezpečenie dodávok elektrickej energie prevažujú nad pravidlami štátnej pomoci. Okrem toho ANRE uviedol, že dotknuté opatrenia sú v súlade s uplatniteľnou právnou úpravou a nie sú v rozpore s regulačným rámcom, ktorý zaviedol.

Zhrnutie odôvodnenia návrhu na začatie prejudiciálneho konania

- 33 Vnútroštátny súd uvádza, že za súčasného stavu konania po podaní kasačného opravného prostriedku a návrhu na začatie prejudiciálneho konania, ktorý nariadil najvyšší súd, je súd rozhodujúci vo veci samej viazaný rozsudkom o kasačnom

opravnom prostriedku. Z rozsudku *Înalta Curtea de Casație* vyplýva, že je potrebné preskúmať otázku existencie alebo neexistencie štátnej pomoci. Okrem toho sa vnútroštátny súd stotožňuje s pochybnosťami, ktoré vyjadrila žalobkyňa, pokiaľ ide o správne prebratie článku 15 ods. 4 smernice 2009/72.

- 34 Pokiaľ ide o **prvú otázku**, vnútroštátny súd poukazuje na tvrdenia žalobkyne a uvádza, že Rumunsko zrejme prijalo HG č. 138/2013 s cieľom poskytnúť spoločnostiam CEH a CEO väčšie výhody, a to: zaručený predaj elektrickej energie vyrobenej v dôsledku nepretržitej prevádzky elektrární; zníženie nákladov na poskytovanie podporných služieb prostredníctvom odstránenia nákladov na uvedenie elektrární do chodu a výroba energie za nižšiu cenu, ktorá sa môže predávať na voľnom alebo regulovanom trhu.
- 35 Potreba obrátiť sa na Súdny dvor vyplýva z okolností sporu, pretože výhoda poskytnutá výrobcom uvedeným v HG č. 138/2013 nevyplýva z jednoduchého prevodu určitej peňažnej sumy, majetku alebo inej hodnoty, ale zo zložitého mechanizmu fungovania trhu s energiou.
- 36 Pokiaľ ide o **druhú otázku**, vnútroštátny súd konštatuje, že HG č. 138/2013 bol prijatý na základe článku 5 ods. 3 zákona č. 138/2013, ktorým sa do vnútroštátneho poriadku preberá článok 15 odsek 4 smernice 2009/72. Napriek tomu medzi týmito dvoma ustanoveniami je rozdiel, keďže článok 15 odsek 4 smernice má za cieľ uprednostniť dispečing, kým článok 15 odsek 3 zákona 123/2012 sa vzťahuje na garantovaný prístup do elektrických sústav.
- 37 V dôsledku toho je potrebné stanoviť, či článok 15 odsek 4 smernice predstavuje výnimočné ustanovenie, ktoré sa musí uplatňovať striktne a ktoré umožňuje iba poskytnúť prednostný prístup a nie aj garantovaný prístup, ktorý upravuje HG č. 138/2013, najmä v kontexte, v ktorom pojem garantovaný prístup je autonómnym pojmom definovaným v odôvodnení 60 smernice 2009/28. Z obsahu tejto smernice vyplýva tiež, že garantovaný prístup je poskytnutý iba v prípade elektrickej energie vyrobenej z obnoviteľných zdrojov a nie je umožnený v prípade energie pochádzajúcej z neobnoviteľných zdrojov. Zdá sa, že poskytnutie garantovaného prístupu v prípade elektrickej energie vyrobenej spoločnosťami CEH a CEO predstavuje porušenie ustanovení článku 15 ods. 4 smernice 2009/72.
- 38 V dôsledku toho treba určiť, či na základe tohto ustanovenia môže členský štát poskytnúť určitým spoločnostiam vyrábajúcim energiu z neobnoviteľných zdrojov garantovaný prístup do sústav.